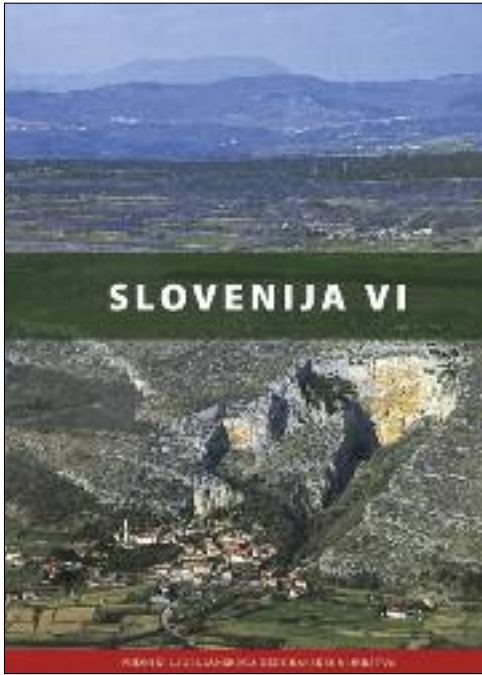

Drago Kladnik (urednik):

Slovenija VI

Ekскурzije Ljubljanskega geografskega društva

Ljubljana 2012: Ljubljansko geografsko društvo, Založba ZRC, 146 strani, ISBN 978-961-254-395-2

Ljubljansko geografsko društvo ima bogato tradicijo organiziranja ekskurzij. Ohranjati mu uspeva tradicijo, da so prav vse izvedene ekskurzije predstavljene v vodničkih. Letos je izšel že šesti vodniček z opisi ekskurzij po Sloveniji.

Nekatere ekskurzije so izrazito tematsko obarvane in so bolj kot geografske biološke oziroma zgodovinske, kar velja za spoznavanje velikih zveri v dinarskih gozdovih Menišije in seznanjanje z utrdбами Alpskega zidu ob nekdanji rapalski meji. Preostale ekskurzije so bolj klasično geografske, pri čemer velja izpostaviti predvsem tisto, ki nas podrobno seznanja z vzroki in posledicami ujm v Pokokrju in Zgornji Savinjski dolini. Na njej se zagotovo zavemo, kako zelo ranljiv je človek, kar gre vsaj deloma pripisati njegovemu čedalje manjšemu upoštevanju naravnih zakonitosti, ki mestoma že meji na podcenjevanje.

Ekскурzije so bile izvedene med septembrom 2010 in novembrom 2011; prav vse v jesenskem času. V vodničku predstavljena območja so v grobem razvrščena od jugozahoda proti severovzhodu od te »idealne« smeri pa so opazni odkloni proti južnim in severnim mejam države. Za nekatere ekskurzije je značilno, da vključujejo daljše ali krajše pohodne odseke, tisti po Tigrovski poti in Dobrovljah bi lahko označili za izrazito pohodniški. S tem je na nek način vzpostavljen nov standard terenskega spoznavanja Slovenije, ki vsaj na posameznih odsekih temelji na pešačenju in zelo podrobnih ogledih. Udeleženci ekskurzij seveda pot med posameznimi postajami še vedno največkrat premagujejo z avtobusnim prevozom, ki je še vedno nujen tudi za prevoz do izhodiščnih postaj in od zadnjih postaj proti domu.

Vodniček predstavlja opise z sedmih ekskurzij. Prvi opis z naslovom »Po Tigrovski poti in čez Bržanijo v Istro« avtorja Franca Malečkarja opisuje Kraški rob oziroma Breg ali Bržanijo; luskasto zgrajenem prehodu med apnenčasto Socerbsko-Podgorsko planoto in Koprskim primorjem oziroma Šavrinijo.

Na območju med povirjem Glinščice in izvirom Osapske reke nudi poglobljen opis sedmih postaj na poti: vas Ocizla, Ocizelske ponikve in Blažev spodmol, Meletova in Miškotova jama, vas Socerb z gradom, Sveta jama, vala pri Kastelcu, vas Osp in zatrep Osapske reke z jamo Grad.

Drugi opis z naslovom »Breginjski kot«, ki sta ga napisala Aljaž Celarc in Tea Erjavec se osredotoča na Breginjski kot, skrajni zahodni del države, pri čemer je edini del Beneške Slovenije v matični državi. Na območju Breginjskega kota, ki so ga odločilno zaznamovali potresa leta 1976 in Prapodolja, so na poti podrobno opisane štiri postaje: razgledna točka v Breginju, Etno-vojna zbirka Mazora in Breginjski muzej, vas Logje ter zavoj Nadiže pri Robiču.

Tretji opis z naslovom »Velike zveri dinarskih gozdov na Menišiji« avtorja Mihe Krofla opisuje temeljne biološke značilnosti velikih zveri, upravljanje z njimi, njihovo ogroženost in njihov habitat ter prepoznavanje posrednih znakov njihove prisotnosti. Podrobneje so opisane štiri postaje: medvedji brlog, iskanje sledi velikih zveri, ostanki plena volkov in krmišče za medvede.

Četrti opis z naslovom »Alpski zid« avtorja Grega Žorža opisuje območje Notranjske, ki jo je v času rapalske meje zaznamoval gradbeni »hit« obdobja med svetovnjima vojnama v obliki obsežnih utrdbenih sistemov. Podrobneje je opisanih šest postaj povezanih z jugoslovanskimi in italijanskimi mejnimi utrdbami: utrdba Rupnikove linije pri industrijski coni Logatec, mejni prehod pri dvorcu Hošperk, utrdba pri Unški koliševki, železniški predor pri Godoviču, utrdbe pri Godoviškem bajerju, ter utrdba pri Podroteji.

Peti opis z naslovom »Kostel in Osilnica« avtorice Brigitte Gregorčič opisuje naravno- in družbenogeografske značilnosti pokrajine ob zgornjem toku reke Kolpe, v občinah Kostel in Osilnica. Ker je bila Kolpa leta 2010 izbrana za evropsko destinacijo odličnosti, je bila ekskurzija usmerjena tudi v prikaz obstoječe turistične dejavnosti. Kot priložnosti so izpostavljene dejavnosti, ki nudijo obete za razvoj neokrnjene, robne, obmejne in zelo redko poseljene pokrajine. Podrobneje je opisanih šest postaj: Vrh pri Fari, potok Prifarski jarak, polnilnica vode Costella, Fara, Mirtoviči, Bosljiva Loka, Ribjek, Osilnica, panoramska cesta Strma reber.

Šesti opis z naslovom »Dobrovlje in Zadrečka dolina« avtorice Martine Pečnik Herlah opisuje manj znano planoto na vzhodnem obrobju Kamniško-Savinjskih Alp. Podrobneje je opisanih šest postaj: vožnja po Partizanki, »Dobrovska vas« (857 m), kmetija Završnik, cerkev sv. Katarine na Čreti, pod Tolstim vrhom, Zadrečka dolina, Bohačev toplar v Nazarjah.

Sedmi oziroma zadnji opis z naslovom »Ujme v Pokokrju in Zgornji Savinjski dolini« avtorja Matije Zorna opisuje vzroke in posledice naravnih nesreč v Pokokrju in Zgornji Savinjski dolini. Podrobneje je opisanih šest postaj: »kanjon« Kokre v Kranju, Zgornje Jezersko, slap Čedca, Macesnikov plaz v Podolševi, zemeljski plaz v Podveži, Luče, zemeljski plaz v vasi Raduha, ter vas Gozd v bližini Črničva.

Učitelji geografije lahko iz knjižice črpajo ideje za izvedbo ekskurzij v lastni režiji, drugi bralci pa se lahko podrobno seznanijo z nekaterimi slovenskimi pokrajinami ter pojavi in procesi na predstavljenih območjih.

Primož Pipan